

○○

Nie ma nie-polityki. Wszystko jest polityką.
Author: [Tomasz Mann](#)

Poślice¹, Posełki czy Posłanki²? - cz. II

Polecane/Omawiane książki:

[1] **MARIOLA KONDRACKA: Posłanki i Senatorki II Rzeczypospolitej (w okresie 1918-1939), Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2017.**

[2] https://biblioteka.sejm.gov.pl/wp-content/uploads/2019/04/Poslanki_i_senatorki_IIRP_preview.pdf;

Seria: Profesorki Super-Babki
Odcinek: 51
Podseria: składanki

Mamy kolejny odcinek serii – rozpoczynamy drugą pięćdziesiątkę. Kontynuujemy temat parlamentarzystek. Wydawnictwo Sejmowe wydało wspaniałe dzieło historyczne [1]. Poprzedni odcinek dotyczył książki o pierwszych 8 posełkach w przedwojennej Polsce. Teraz mamy publikację, która zawiera listę wszystkich pań członkiń Sejmu lub Senatu w II Rzeczypospolitej.

Seria dotyczy pań związanych z nauką lub szkolnictwem. Więc z tejże pracy omówionych zostanie tylko kilka czy kilkanaście tych

¹ <https://sjp.pwn.pl/poradnia/haslo/Poslica;19777.html>; „W trakcie wywiadu profesor Bralczyk stwierdził, że prawidłową formą żeńską od słowa poseł jest *poślica* (analogicznie do *karzeł* – *karlica* lub *diabeł* – *diablica*). […] słowniki zawierają inne formy /np./ (*pani poseł* i *posłanka*)”

Poślica, posełkini, poślina, posełka??

<https://lodz.wyborcza.pl/lodz/7,44788,25538952,jezykoznawczyni-o-feminatywach-formy-zenskie-sa-przejawem-ducha.html?disableRedirects=true>;

² <https://obcyjezykpolski.pl/posel-poslanka/>;
<http://www.staropolska.pl/slownik/?id=1748>; posełkini, posełka.

oo

Babcia i siostra babci były nauczycielkami. Siostra babci - Marie Niessner miała dyplom CK, czyli cesarsko-królewski zdobyty w trakcie I wojny światowej, władała polskim, niemieckim i ruskim (tak nazywano ukraiński). Oczywiście w tych czasach były jeszcze ziemianki (właścicielki dóbr: ziemi, lasów, czasem zakładów przetwórczych). Strona 34: w Rosji (w Królestwie Polskim) działało legalnie takie stowarzyszenie tzn. ziemianek od roku 1906. Kolejne rozdziały dotyczą już tylko Parlamentu w II RP. Jakie ustawy proponowano, jakie były partie i koła itd. Przypomniano, że idea równouprawnienia była oczywistą oczywistością w programach organizacji niepodległościowych wszelkich barw. Str. 47: „w manifeście z 7 listopada 1919r. wydanym przez Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej z Ignacym Daszyńskim na czele [...] czynne i bierne prawo wyborcze będzie przysługiwało każdemu obywatelowi [...] bez różnicy płci, [...] na podstawie powszechnego, równego, bezpośredniego, tajnego i proporcjonalnego...” Poprzerywano powyższe zdania, aby nie przepisywać dłuższego tekstu, ale widzimy, że użyte słowa oddają idee odtworzenia Państwa Polskiego bezklasowego. Myślę, że możemy być dumni z twórców odrodzenia Polski. Wydarzenia następowały szybko. Rząd Daszyńskiego oddał władzę Piłsudskiemu, gdy ten za kilka dni przybył do Warszawy, z kolei Piłsudzki potwierdził dekretem Naczelnika Państwa, wszystkie powyższe zasady.

Nasze Bohaterki⁴ to:

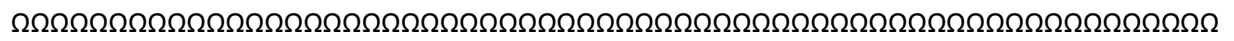
- (a) Gabriela Balicka – alfabetycznie wymieniona jako pierwsza, o Niej będzie bezpośrednio następny odcinek naszej serii; bo jest o Niej odrębna książka wydana przez Wydawnictwo Sejmowe (!);
- (b) Maria Teodozja Bałabanówna (ur. 1894) – pracowała jako nauczycielka szkół średnich, ukończyła seminarium nauczycielskie (– takie jak babia i siostra babci eseisty). Uczestniczka obrony Lwowa; BBWR⁵; pracowała w komisji opieki społecznej, oświatowej,

---

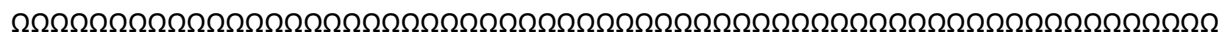
⁴ <https://tygodnik.tvp.pl/45219118/poczet-parlamentarzystek-ii-rp>; poczet parlamentarzystek ze zdjęciami portretowymi!!! KONIECZNIE do odklikania.

⁵ https://pl.wikipedia.org/wiki/Bezpartyjny_Blok_Wsp%C3%B3lpracy_z_Rz%C4%85dem; Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem; informacja z Wikipedii.

Pomnik słynnego chemika przed Uniwersytetem Humbolta w Berlinie.

Pomnik Lise Meitner - Bohaterki innego odcinka, na trawniku przed **Uniwersytetem Humbolta** w Berlinie.

- (f) Jadwiga Dziubińska (1876-1937) działaczka oświatowa, założycielka wielu szkół m.in. kierowała szkołą rolniczą w Pszczelinie k. Warszawy pod zaborem rosyjskim;
- (g) Regina Zofia Fleszarowa (1888-1969); studia w Zurichu, doktorat na Sorbonie z geologii (1913) (a Maria Curie na tej samej uczelni w roku 1903, czyli 10 lat wcześniej).

oo

Podsumujmy zatem tych kilka postaci, a mianowicie 3 parlamentarzystki miały tytuły naukowe doktora:

- Gabriela Balicka – Szwajcaria,
- Zofia Daszyńska-Golińska – Niemcy,
- Regina Zofia Fleszarowa – Francja.

Nie doktoratami mierzy się wielkość czy ważność ludzi, ale to można po prostu potwierdzić/stwierdzić. Około 20 pań parlamentarzystek było nauczycielkami, inne to działaczki (lub równocześnie działaczki i profesorki) wszelkich organizacji: kobiecych, patriotycznych (wojskowych oraz skautingu), zawodowych, oświatowych, narodowych (w tym Żydowskich, Ukraińskich/ wtedy Rusińskich/) i innych.

Politycznie należały do wszelkich możliwych bloków. Świadczy to, że ich partie czy ruchy wstawiały je na listy bo były pewne: znajomości języków obcych, wysokiej inteligencji, patriotyzmu, fachowości, pracowitości, zaangażowania pro państwowego, pro społecznego itd.

Dziś partie nie muszą na to stawiać, części obecnego społeczeństwa polskiego wystarczą inne cechy, na razie nie mamy Cicioliny¹⁰, ale kto wie...

Seria powstaje po to, aby „społeczeństwo” było bardziej wymagające niż we Włoszech.

Inne nauczycielki to:

- Helena Maria Jaroszewiczowa,
- Maria Jaworska (2 dyplomy),
- Irena Kosmowska,
- Julia Kratowska,

---

¹⁰ <https://party.pl/newsy/cicciolina-kim-jest-cicciolina-matka-chrzestna-skandalu-dokument-33458-r3/>; strona pyta się czy jesteś dorosły... Nie ma gołych zdjęć. Eseiista poklikał.

Cicciolina to nie Cio-cio-san, czyli bohaterka opery Madame Butterfly... Była podobno aktorką filmów dla dorosłych.

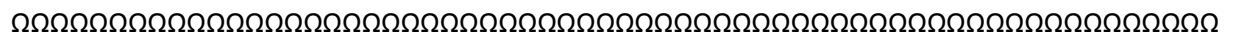
oo

- Wanda Ładzina (dyplom z Akademii Sztuki w Dreźnie, wykładowczyni rysunku w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie),
- Kazimiera Marczyńska,
- Maria Moczydłowska,
- Wanda Izabela Pełczyńska (urodzona w Puerto Rico, wykładowczyni w Seminarium Nauczycielskim w Warszawie),
- Ewelina Peplowska (nauczycielka języków obcych),
- Janina Amelia Prystorowa,
- Milena Natalia Rudnicka Łysiak (działaczka Ukraińska, studia we Lwowie i Wiedniu, wykładowczyni w Seminarium Nauczycielskim we Lwowie).
- Zofia Sokolnicka,
- Józefa Szebeko (nie ma zdjęcia, ojciec generał carski, tłumaczka z języków duńskiego i norweskiego),
- Ludwika Wolska (nauczycielka łaciny w Warszawie).

Oczywiście oprócz bycia nauczycielkami robiły dziesiątki innych rzeczy i działały w dziesiątkach różnorodnych ruchów i organizacji. Może kogoś pominąłem – to przepraszam.

Esej to uwagi, zarys, recenzja ma zwykle zachęcić do przeczytania dzieła źródłowego. Zatem, polecam omawianą książkę z całego serca, ale jest już niedostępna w sprzedaży, może będzie dodruk? Powinna być dostępna, jeśli nie – to pozostają biblioteki.

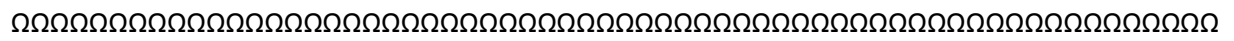

Zdjęcia okolicznościowe

Sejm

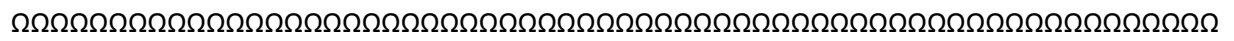

Po wwożeniu w bagażnikach (!!!) na teren sejmu przez „sprytne” posłanki osób ‘trzecich’ nasz sejm stał się twierdzą. Teraz bagażniki są sprawdzane.

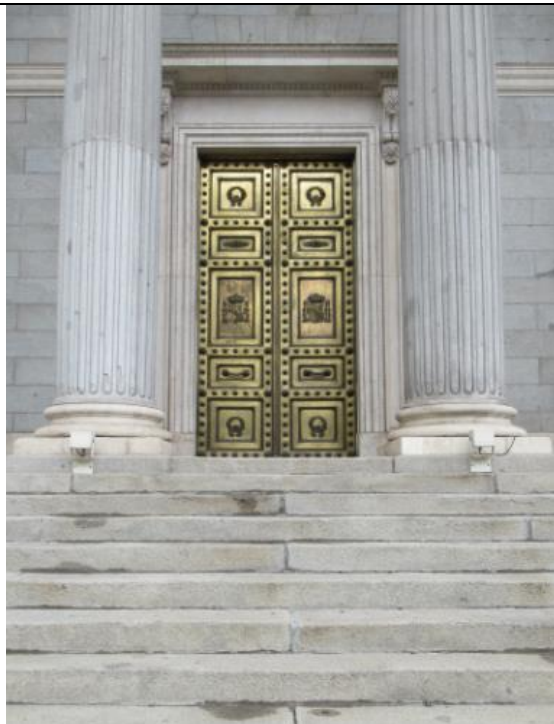
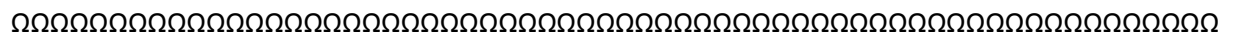
MADRYT - parlament

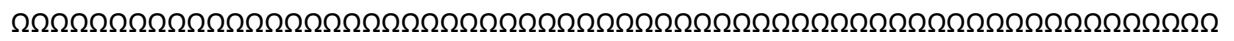

Ponizej budynek izby podstawowej - Kortezy

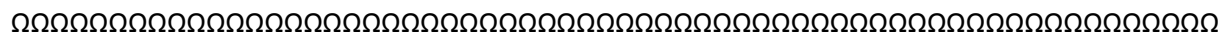

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Kortezy>; o parlamencie Hiszpanii.

<http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/konst/hiszpania2008-03.html>; fragment konstytucji Hiszpanii (po polsku) !!!

Zdjęcia wykonał: Stan Zawiślak